

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 3 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
Pentru România 15 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Temeliile noastre.

Sântem un popor apăsător și prigonit, bântuiți de multe rele și neajunsuri, dar' dornici de înaintare. Înainta însă numai așa putem, dacă ne vom face base sau temelii puternice, pe cari stând, tari vom fi și vom putea înfrunta ori-ce vijelie, ce s'ar descărca asupra noastră.

Bazele sau temeliiile, pe cari trebuie să le întărim și pe cari trebuie să ne răzimăm întreaga existență sau ființarea noastră națională sunt două: *starea materială și școala*. Aceste sunt temeliiile, cari dacă sunt slabe, slabi și neputincioși vom fi și noi, și dinpotrivă, dacă aceste puternice vor fi, putem privi cu încredere în viitor!

Aceste două temelii stau în strinsă legătură una cu alta și de altă parte la ele se reduc toate celelalte condiții de viață ale noastre, ca popor.

În adevăr fără o stare materială bună nu putem fi neatârnați în lucrările noastre, nu putem sta pe picioarele proprii, cum se zice, ci mereu vom atârna de alții, mereu va trebui să ne plecăm capul la porunca streinului, care ne va stăpâni.

Un popor sărac, fără putere materială, este ca și iobăgit, care nu poate hotări asupra sorții sale, ci trebuie să se îndrepte după voința aceluia, cari îl stăpânesc prin puterea averii.

Noi nu voim, ca astfel să fim stăpâniți, nu voim, ca să fim opriți și jigniți în lucrarea noastră de înaintare și de aceea trebuie să ne silim din reputeri ca să ne întărim pe *terenul material*.

Aceasta atârână numai și numai dela hărnicia și destoinicia noastră și dela o voință tare și nestrămutată. Nu este iertat să perdem un minut în sovăire, sau chiar în lenevire, ci trebuie să ne punem pe muncă stăruitoare pe toate terenurile, ce ne stau deschise. Trebuie să muncim ca lucrători de pământ, să îmbrățosem meseriile, apoi terenul negustoresc și financiar sau de bani, cu atât mai mult și cu mai mare încredere, cu cât vedem, că aceluia dintre noi, cari s'au pus a lucra pe unul sau altul din aceste terenuri, munca le-a fost și le este încununată de izbândă. Despre aceasta s'au putut încredința cetitorii nostri din pildele, ce le-am adus

până acum; chiar și în numărul de față, la partea economică, publicăm două astfel de cazuri încurajatoare și vrednice de urmat.

Lucrând astfel cu stăruință și pe terenurile, cari pentru noi sunt nouă și până acum puțin folosite, ne vom pune temelii puternice, și ca singuratici, și pește tot ca popor.

Pe când însă ne vom pregăti o astfel de basă tare materială, trebuie alăturarea cu ea să lucrăm tot așa de stăruitor pentru întărirea celeilalte temelii a noastre, a școlii. Și când zicem *școala*, nu înțelegem numai ajutorarea și spriginirea așezămintelor noastre de învățământ, ca ele să crească și înflorească și roade bune să ne dea, ci înțelegem răspândirea și întărirea *culturei noastre* preste tot.

Fiecare din noi trebuie să născă și să cultiva și să lumina, dar' totodată a stării și a da după putință ajutor, ca și alții să-și poată însuși cultura și învățătura. Astfel trebuie să ajutăm pe lângă școală, *biserica*, care este un mare și dumnezeesc izvor de lumină și de morală, trebuie să dăm copiilor nostri creștere de carte, trebuie să ajutăm toate acele așezăminte, cari au menirea a lăți cultura între noi, cum sunt societățile sau însoțirile culturale, apoi să spriginim și să cetim foile și cărțile bune, din cari vom trage învățături folositoare.

Astfel lucrând, tari și puternice temelii ne vom câștiga; una ne va face neatârnați și stăpâni pe soarta noastră, cealaltă, școala și cultura, ne va lumina mintea și ne va face să ne știm cunoaște și apăsă drepturile naționale și cetățenești.

Țerani improcesuați. Din Deva ni-se împărtășește că pe Luni au fost citați înaintea tribunalului unguresc de acolo șese Români din Dobra; învinuiți pentru agitație în contra Maghiarilor, făcută prin cântarea „*Doinei lui Lucaciu*”. Aceștia sunt următorii: *George Bontos, George Tomuța, Simeon Pascu, Iosif Țig, Daniil Nedelcoviciu și Ioan Cinel*.

E curios, că Maghiarii trimbiță în lume, că libertate ca în Ungaria nu mai este și cu toate aceste omul nu are voie nici să cânte, ceea-ce lui îi place.

Șoadă libertate!

Un prietin. Din București se vestește, că va sosi în curând acolo *Angelo de Gubernatis*, unul dintre cei mai mari scriitori italieni și bun prietin al Românilor. Scopul călătoriei lui este a studia stările politice și culturale ale României.

Foile maghiare, ca de obicei, sunt turbate pentru prietenia și iubirea, ce o arată acest vestit bărbat al Italiei față de poporul nostru și îl învinovătesc, că el e schimbăcios, de oare-ce mai nainte 'i-a lăudat pe ei și le-a fost prietin.

Eată însă cum s'a întâmplat lucrul: Angelo de Gubernatis a venit în Ungaria și a fost primit foarte bine și cu mare alaiu și 'i-s'au spus fel de fel de lucruri despre stările dela noi, cum au obiceiul Maghiarii a se lăuda, ear' despre suferințele și prigonirile noastre firește, au tăcut tăcerea peștelui. Gubernatis a luat toate aceste de bani buni, neștiind cu ce oameni are de a face și a lăudat pe Maghiari prin foile italiene.

În urmă însă 'i-s'a atras luarea aminte, că el a fost înșelat și aflând despre starea tristă a Românilor și a celorlalte popoare, a văzut că cine sunt Maghiarii, 'i-a prins cu minciuna, și le-a întors spatele.

Acesta e adevărul și Maghiarii ar putea trage învățătura, cuprinsă în proverbul românesc, că *cu minciuna poți prânzi, dar' nu mai poți cina!*

Consulat român în Bitolia. Consulatul român din Bitolia, în Macedonia, pe care guvernul dlui Sturdza îl șterșese, a fost întemeiat de nou din partea guvernului dlui Aurelian, și dl Pădean a fost numit consul acolo.

Astfel tricolorul român va falfâi de nou în acest oraș al Macedoniei, în mijlocul fraților nostri din Macedonia.

Casă națională.

Eată o numire, care până acum nu am auzit-o rostindu-se la noi. Și nu s'a rostit, din pricină, că noi n'am avut și nu avem o *casă națională*, dar' trebuie să ni-o facem.

Ce să fie și cum să fie aceasta? vor întreba cetitorii.

Răspunsul la întrebarea aceasta e ușor de dat. Toate popoarele culte, fie cât de mici și cu trecut neînsemnat, au ajuns la încredințarea, că e bine, folositor și frumos a aduna la un loc obiecte și lucruri, cari le are poporul și le fac oamenii luminați eșiți din sinul lui. Lucruri, cari păstrează amintirea unor întemplieri bună-oară, apoi obiecte, cari

le-au folosit unii oameni însemnați și lucruri de acele, în cari se reoglindează datinele, firea și gustul unui popor. Spre acest scop popoarele culte au adunat mii și milioane de fl., au zidit în deosebite orașe zidiri mari și pompoase, le-au înzestrat cu fonduri însemnate, ca să poată fi susținute și grijite și au adunat și adună în ele cu mare sîrguință tot ce află de însemnătate și de preț pentru vremea trecută și cea de față. Așa spre pildă se adună chipurile sau tablourile făcute de zugravi vestiți, arme, ce le-a folosit cutare viteaz sau împărat, scrisori de-ale oamenilor vestiți, de-ale comandanților, ministrilor, regilor, cari sînt isvoare însemnate pentru întîmplările ce s'au petrecut, adică pentru istorie, apoi porturi țărănești, după deosebite ținuturi, lucruri făcute cu mare măiestrie și alte multele de felial acesta.

Toate aceste sînt comori naționale, de cari fiecare popor se ține mîndru a le avea adunate la un loc.

Casele în cari se adună astfel de lucruri se numesc *musee naționale* sau cum am zice mai pe românește, *case naționale*.

Am zis, că toate popoarele au astfel de case sau musee. Spuind acest adevăr, trebuie să mărturisim de altă parte cu durere, că noi Români încă nu avem un așezământ de acest fel. Dar' să fim bine înțeleși. Românii din România, adică frații noștri liberi, pe cari nu-i suge străinul, au astfel de musee, în mai multe orașe și de deosebite soiuri. Ei, dornici de cultură și înaintare, au adunat multe comori naționale, între cari sînt adunate și de ale noastre. Noi însă am rămas în privința aceasta îndărăpt. Vitregitatea vremurilor și multele și grelele vijelii, ce au trecut peste noi, ne-au împedat de a ne putea întemeia astfel de case și a ne aduna și păstra în ele comorile naționale.

Dar' ceea-ce nu s'a făcut, trebuie să se facă acum. Ceea-ce înaintașii noștri n'au putut se face, e datorința noastră celor de acum să o facem; datori sîntem cu aceasta culturii neamului nostru, datori cinstei noastre naționale, căci întemeierea unui muzeu, sau unei case naționale e un pas însemnat, e o înaintare pe calea culturii, care mare cinste ne va aduce.

Dar' cum se facem un astfel de așezământ? ne vor întreba earăși cetitorii.

La aceasta răspundem, că bărbații noștri învățați au aflat, că pentru îndeplinirea acestui scop mai chemată e „Asociațiunea transilvană”. Aceasta mare însoțire se extinde asupra tuturor Românilor și este a noastră a tuturor, întocmai cum și casa națională a tuturor Românilor va fi.

La adunarea de astă-vară a „Asociațiunii” ținută în Lugoj, secretarul (notarul) I. în „darea de seamă” asupra mișcării literare la noi, a atins și lipsa întemeierii unui *Muzeu național al Românilor* din Transilvania și Ungaria. Aceasta idee, acest gând bun a fost primit din partea adunării „cu cea mai mare bucurie”. Astfel comitetul „Asociațiunii” trebuie să se ocupe cu planul de întemeiere a unui astfel de așezământ.

„Transilvania” organul „Asociațiunii” scriind în numărul seu mai nou despre acest lucru, arată însemnătatea unui astfel de așezământ, care pe lângă muzeu ar fi să aibă și localuri „unde ne-am putea aduna în liniște la o lucrare culturală ori socială” și la întrebarea, că oare fi-vom în stare a-l întemeia, răspunde:

Sîntem un popor de trei milioane de suflete, — un număr care întrece populațiunea mai multor state și regate neaternate, — avem institute de bani, cari învîrtesc 100 milioane floreni pe an, avem mii de preoți și învățători, sute de avocați, medici, proprietari, comercianți și alți inteligenți, susținem mii de școale fără nici un ajutor din partea statului,

și am întemeiat fonduri culturale de milioane florini.

Deci, să scrie în articol, ar fi a vă-tîma pe un astfel de popor, presupuind despre el, că nu-și va putea face o *casă națională*, în care să poată adăposti comorile sale naționale cele mai scumpe.

Și noi așa credem! Au adus Români și până acum mari și multe jertfe pentru cultură, vor aduce jerfe și pentru un muzeu național.

Prin întemeierea unui astfel de așezământ cultural „Asociațiunea transilvană” și-ar câștiga mari laude și recunoștință, ear' poporul Român va face un mare și însemnat pas cultural, de care se vor bucura prietini, ear' dușmanii siliți vor fi din nou a recunoaște, că Românii sînt vrednici a sta în șirul popoarelor culte.

Principele Dimitrie Ghica.

Sâmbătă (27 Febr. st. n.) principele *Dimitrie Grigore Ghica*, președintele senatului român, prim-epitrop al Eforiei spitalelor civile din București, președinte a o mulțime de societăți publice și private de binefacere și ajutorință din România, s'a stîns din viață în București.

Cu principele Ghica se stînge o măreață figură românească, care împodobește multe pagini în istoria mai nouă a neamului românesc.

Principele Dimitrie Ghica s'a născut la 1816 în București.

După-ce și-a sîrșit studiile din țeară fu trimis în străinătate unde stete cîtăva vreme.

Reîntors în țeară, intră în politică de timpuriu, dovedind o deosebită pricepere politică și o energie rară. Înainte de unirea principatelor, a ocupat mai multe funcțiuni înalte.

FOIA.

Femeea rea.

Pune seama frate june
Care rău, este mai rău,
De nu știi, eu îți voi spune,
Că n'au lăsat Dumnezeu

Rău în lume, așa mare,
Și să treacă așa cu greu,
Ca femeea, acea care,
Are vre-un scîzămînt rău.

Cînd nu creșterea morală,
Ci din minte, fi lipsește,
Atunci ea e amărăală,
Ce din iad, să pregătește

Pentru-ca să n'venineze
Vieța, sufletul tîu,
Și să te înstrăineze
Chiar de bunul Dumnezeu.

Să nu poți gusta plăcere,
Nici în cer, nici pe pămînt,
Făr' vieță cu durere,
Și grăbire spre mormînt.

Ci făți cruce, în junie
Pe minută ne n'cetă
Rugându-te cu tărie,
Ca Dumnezeu, cel înalt

Să te scape de-acest drac,
Care nu fuge de cruce,
Și n'are nimic pe plac,
Până în pămînt să ducă.

Că dracul de cruce pierde,
Femeea rea nici-odată,
Tu ești lipsit de plăcere,
Și duci vieță stricată.

Aron Boca Velchereanul.

O nuntă în Bănat.

Un abonent al nostru din Bănat ne trimite descrierea unei nunte, făcută acum de curînd. De oare-ce e bine, ca să cunoaștem toate datinele și obiceiurile noastre, cunoscîndu-ne astfel noi pe noi, dăm la acest loc descrierea primită:

Am cetit de mai multe-ori în prețuita noastră „Foaia Poporului”, multe descrieri de laudă despre poporul românesc din patria noastră, și am avut bucurie mare, vîzînd că se minună de el și străinii.

Așa vin și eu, a Vă ruga, ca un abonent al prețuitei noastre foi, încă dela începutul eșirii ei, a înregistra o petrecere română, cu privilegiul unei cununii întîmplată în comuna noastră curat românească *Vasiova*, despărțită de orașelul *Bocșa-montană* numai prin un pârîu foarte mic, numit Valearea.

Vrednicul econom din loc *Iosif Moldovan* a serbat cununia unicului seu fiu *Nicolae* cu *Elena* fca bravului econom, *Petru Sătîr*, din Bocșa-română, Dumineca trecută, în 9 Februarie st. v. Înscierea la purtătorul de

Pentru întâia oară a fost numit ministru al școalelor, în anul 1860, 19 Octombrie, sub domnia lui Al. I. Cuza.

În Noembrie 22, același an, a demisionat din mai multe motive politice.

La 30 Aprilie 1861, principele Dimitrie Ghica a ajuns ministru de finanțe. N'a stat însă mult și peste o lună a demisionat, rămânând ca la 11 Iulie 1861 să fie numit președinte al ministerului.

La 11 Aprilie 1866, când Vodă Cuza fu răsturnat, principele Ghica ajuns ministru al treburilor din lăuntru.

La 1868, domnitor fiind M. S. Carol I. ear' a devenit ministru-președinte. La 1 Februarie 1870 însă a demisionat. Până la 1876 a fost ales în fiecare an președinte al adunării deputaților.

În urmă, fiind ales președinte al senatului, a demisionat la 1888, cu venirea partidei conservatorilor la cârma statului. Anul trecut, partidul liberal fiind chemat a governa, principele Dim. Gr. Ghica a fost ales senator și președintele senatului român.

Camera și senatul român au ascultat în picioare trista știre a morții pricipelui Dim. Gr. Ghica și au ridicat în semn de jale ședința. Răposatului 'i-s'a făcut o înmormântare națională. Camera, senatul și stăpânirea României au fost de față la înmormântare, care a avut loc Luni, la orele 2 după amiază, în București.

Regele Carol I. a fost reprezentat de către Principele moștenitor Ferdinand.

— DIN TRECUTUL NOSTRU. —

Șerban Cantacuzin.

După alungarea din Muntenia a celui din urmă Basarab, Costantin Șerban, în vreme de 20 de ani au urmat mai mulți domni, unii chiar de câte două-ori, făcându-se cu totul schimbări de domnie.

Aceste schimbări numai spre răul țării puteau fi, așa că din aceasta vreme nu avem ce însemna, decât certele nefericitate între boieri, omorurile dintre ei, apoi pustiirile Turcilor și Tătarilor prin

matricule au făcut-o încă Sâmbăta premergătoare 8 Februarie, așa ca cununia în sfânta biserică din Bocșa-română să se poată săvârși Duminecă fără impedecare.

Oaspeți au fost mai toți frunțașii ambelor sate. Fiind Bocșa-română așezată la o depărtare de o jumătate oră dela Vasiova, a trebuit să mergem cu trăsurile. Au fost 25 trăsurile cu cai frumoși și așa am mers până la Bocșa-română la mireasă. A fost ceva impunător și minunat a vedea un șir așa lung de trăsurile încărcate cu nuntași, toți îmbrăcați în haine de sărbătoare, în frumoasele costume române ca-și-cari nu se află în toată țeara noastră, zic așa, fiindcă până acuma frumoasele costume românești din Vasiova și Bocșa-română încă nime nu le-au descris, pe când ori-care străin, care le-au văzut s'a minunat de ele, mai ales fiind lucrate numai de mâna femeilor noastre.

Actul cununiei la săvârșit dl administrator parochial Pavel Stan din Bocșa-română cu pompă mare, ear' răspunsurile le-a dat *corul plugarilor din Bocșa-română*, foarte frumos

țeară, pe care nimenea nu o apăsă, căci domni erau neputincioși și slabi și abea apuca unul să domnească și era scos din partea Sultanului și alungat din țeară. Neorânduială să lăți preste întreaga țeară, care ajunsese așa de slabă, încât vestitul marele vizir turcesc *Kiuprili* hotărî să prefacă cele trei țeri române: Muntenia, Moldova și Ardealul în pašalicuri, adică ținuturi turcești, stăpânite de câte un pașă și începutul voi să-l facă cu Muntenia.

La anul 1679 ajunsese a fi ales și întărit Domn al Munteniei un harnic bărbat, *Șerban Cantacuzin*, nepot de fiică al lui Radu Șerban Basarab. El domni 10 ani asupra țerii și se sili a face rânduială, introducând mai multe întocmiri bune și alte măsuri folositoare.

Între altele el aduse în țeară păpușoiul sau cucuruzul, care până atunci nu era cunoscut în România. Introduse măsuri noi de greutate și lungime (stânjenul lui Șerban-Vodă), făcând rânduială în stringerea dărilor și a birurilor, întemeiă o școală românească la București, două tipografii, zidi mănăstirea dela Cotroceni și altele.

Dar' afară de aceste întocmiri, el se îngrijă și de puterea armată a țerii. Scopul lui era să scuture jugul turcesc cu ajutorul armelor, ca odinioară Mihaiu-Viteazul. Astfel sub cuvânt, că vrea să ajute pe Turci, ca Sultanul să nu bănuiască nimic, adună oști și muniție, desființând pe Seimeni, cari făcuseră atâtea rele sub domniile de mai înainte.

Nu era însă destul de bine pregătit, ca să poată ridica steagul neaterării, când izbucni marele război între Turci și Germani.

Pe vremea aceasta era Sultan Mohamed IV., sub care au jucat rol însemnat vizirii *Kiuprili*, care a cuprins pentru Turci insula Creta, apoi vestitul, *Cara-Mustafa-Pașa*, care la anul 1683 a pătruns cu o oaste de 200 mii de Turci până în inima Austriei, la *Viena*, încungiuându-o și voind să o cuprindă.

La aceasta expediție au fost siliți să meargă cu oștile lor și Domni români, Șerban-Vodă din Muntenia și Duca-Vodă din Moldova.

Despre impresurarea Vienei și expediția Domnilor români, vom scrie în numărul viitor.

până la sfârșit, așa încât sînt vrednici de laudă. Dela biserică am plecat ear' cu trăsurile înapoi la Vasiova unde ne-am ospătat la masa dată de Iosif Moldovan în onoarea fiilor sei, până seara târziu, când cu toți ear' ne-am dus la petrecerea cu joc, care a avut loc în sala ospătării din loc, unde ne-am petrecut foarte frumos până după miezul nopții. Ca naș a fost vrednicul nostru frunțaș Iosif Jurca din loc, căruia și pe aceasta cale îi aducem sincera mulțumită, atât pentru-că a luat parte la actul cununiei, cât și pentru primirea ospitală, care ne-a dat-o Luni după nuntă, în casa sa proprie, după-cum este obiceiul la noi.

Nu pot trece cu vederea nici gostia (ospăția) care a dat-o părinții mirelui Luni seara 10 l. c. în onoarea cuscilor din Bocșa-rom. și care a ținut până Marți la 4 ore după amiază, după-cum e obiceiul în părțile noastre. O adevărată petrecere românească care le face părinților mirelui mare laudă, când tot jucând hora vre-o 30 de părechi tinere am petrecut cuscii până afară din sat la gară, unde ne-am despărțit unii de alții cu cele mai dulci adu-

SCRISORI.

Isprăvuri rele.

T.-Giris, 2 Februarie 1897.

Onorată Redacțiune!

Comuna noastră gr.-or. română T.-Giris (comitatul Bihor) este o comună veche dar' săracă, și biserică noastră este foarte slabă. Ne-am pus pe gânduri cum să ne putem zidi o biserică și după o bună chibzuire am venit la planul, că mai întâiu de toate să ne întemeiăm un fond de bucate bisericesc, și așa cu timpul se va spori și numai așa ne vom ajunge scopul dorit. Cu ajutorul lui Dumnezeu am și pus umăr la umăr și la anul 1888 am contribuit toți poporeni după puterile noastre, având pe timpul acela în fruntea noastră un epitrop brav cu numele *Ștefan Moțu*, proprietar de fabrică de țigle și cărămidă și totdeauna și vigili cercual de pădure, care pentru biserică și școală și alte lucruri de binefacere, chiar și bucătura cea pe urmă de pâine o jertfește. În ziua de Nașterea Domnului a ars o casă a unui creștin de al nostru, la zidirea casei dl Moțu 'l-a cinstit cu 3000 de țigle pentru acoperișul casei, sub epitropia dînsului s'a zidit un grănariu pentru fondul de bucate, a colectat dela credincioșii bisericii noastre bani pentru o cădelniță frumoasă de argint, a făcut o zaveză la ușile bisericii împărătești, în trei colori naționali, dar' preotul nostru Petru Sărb n'a primit zaveza, zicând, că cu tricoler nu o va folosi în biserică, că se teme că-l vor ride Ungurii. Cu privilegiul alegerii de notar în comună dl Moțu cu tot satul a votat pe Român, numai chiar preotul singur, cu un văr al seu au votat pe Ungur; cu ocaziunea alegerii de jude comunal dl Moțu cu tot satul au stat cătră Român să fie jude, fiind cea mai mare parte în comuna Români și foarte puțini Unguri, și totuși preotul nostru a votat pe Ungur.

Fondul de bucate îl chivernisește tot dînsul. Ar fi să fie cam la 400 de chible, dar' acuma preotul a îndrumat pe epitrop ca să nu strîngă bucate din sat la competența învătătorului, ci numai din fondul de bucate. Aceste toate văzând dl Moțu cu soții lui, adică membrii comitetului, au luat socoțile strîns în tot anul. Dar' preotul nostru, văzând că dl Moțu știe toate, a aflat de bine, ca cu privilegiul alegerii de membrii la comitetul parochial să se șteargă dl Moțu și soții dînsului, și aceasta a și ajuns-o, căci pe sinodul parochial nu a dat nimica și pe aceia 'i-au luat la protocol, pe care dînsul a voit.

Eată, isprăvuri de aceste face preotul nostru, așa, că noi mai mult dăm îndărăpt, decât înainte.

Mai mulți poporeni.

ceri aminte. Le scriu acestea, Domnule Redactor, ca să cetească publicul român din alte părți și să vadă că la noi în Bănat ne păstrăm datinile și moravurile noastre cu multă scumpătate, și de care nu ne vom despărți cât vom trăi.

Vasiova, la 13 Februarie 1897.

Dimitrie Avram.

Vorbe înțelepte.

— Una la săptămână. —

Scularea de dimineață.

Un judecător englez vestit, care avea privilegiu să vadă la tribunal lume multă, întreba totdeauna pe bătrâni cum au trăit de au ajuns la bătrânețe? Un lucru îi spuseră toți, și anume, că se sculau de dimineață.

•Culcarea de vreme și scularea de dimineață dă omului sănătate, bogăție și înțelepciune, zicea Vesley, care a trăit 98 de ani.

P. S. Aurelian.

Portretul pe care-l prezentăm de astădată bunilor noștri cetitori, e al ministrului president din România, a dlui *Petre S. Aurelian*. E un portret mai vechiu, de pe când dl *Aurelian* era încă tiner, căci nu ni-a succes a ne procura unul mai proaspăt, dar' e destul de bun pentru a ne arăta figura aceluia bărbat de stat român, care are azi frumoasa chemare de a fi primul șef al regelui *Carol*, și ocârmuitorul politicii fraților noștri de dincolo.

Aceasta onoare de care s'a împărțit dl *Aurelian* ne onorează și pe noi, pentru-că dl *Aurelian* e de ai noștri. Părinții d-sale au trecut în România din *Țeara Făgărașului*, și s'au așezat în comuna *Slatina*, unde s'a născut actualul ministru-president român, dl *P. S. Aurelian*, la anul 1833, în 12 Decembrie.

A studiat întâiu în școala din *Slatina*, apoi în gimnaziul din *București*, ear' la anul 1856 s'a dus în *Francia*, unde a urmat cursul de agricultură, fiind cel dintâiu între toți colegii sei.

Terminând cu învățătura, a fost numit profesor de științele naturale în România și totodată a fost însărcinat și cu conducerea afacerilor agronomice în ministerul de agricultură. A scos la lumină mai multe cărți, precum și revista „*Economia națională*”, de care nu se poate despărți nici acum, ca prim-ministru al țării, pentru binele căreia a lucrat și lucra mult. Deși terenul seu de adevărată muncă e economia națională și catedra de profesor, totuși a luat însemnată parte și la luptele politice din România.

A intrat în politică la anul 1876 ca membru al partidului liberal, pe atunci pus sub conducerea nemuritorului *Ioan Brătianu*, — și a luat parte de atunci încoace la toate întâmplările politice mai mari, ivite în țeară.

A fost de atunci încoace neîntrerupt membru al corpurilor legiuitoare, când deputat, când senator, ear' în trei rânduri a fost ministru, la lucrările publice, la

culte și la domenii. În senatul român a rostit un frumos discurs în chestiunea națională, luându-ne în apărare pe noi, cei asupriți de guvernele maghiare. Ca om de carte, e totodată și membru al Academiei române din *București*, precum și membru al mai multor societăți literare din străinătate. E declarat spriginitor nu numai al economiei, ci și al industriei naționale.

Cu venirea partidului liberal la putere, camera l-a ales de președinte al ei, ear' după retragerea lui *D. A. Sturdza* dela cârma țării, Regele *Carol* l'a însărcinat cu compunerea noului cabinet, în care și-a ținut pe seama sa resortul agriculturii și al domeniilor.

Ajuns la putere între niște împregiurări foarte critice, pe cari nici acum nu i-a succes a le delătura de tot: dl *P. S. Aurelian* nu a avut încă timpul convenit de a introduce

în țeară acelea îmbunătățiri pe cari voește să le introducă. Dar' le va introduce, pentru-că are un program bine chibzuit. Programul seu e de caracter — *economic*. Idealul domnului *Aurelian* e îmbunătățirea sortii clasei de jos, care pretutindenea în lume formează — *talpa țării*. Între altele, ministrul-president român voește să creeze un institut mare de credit în România pe seama industriașilor, ca muncitorii industriei române să se poată împărtași de împrumuturi ieftine, și în mărime trebuincioasă. Asta pe seama industriașilor.

Pe seama țeranilor apoi face un lucru și mai mare; un lucru care îi va câștiga un nume neperitor în istoria României. Le face o *cassă rurală*. Sub *cassă rurală*, să înțelege earăși un institut mare de bani, creat anume pe seama țeranilor, cu următorul scop: Din fondurile acestui institut se vor cumpăra

P. S. Aurelian.

moșii mari și cât de multe, cari apoi se vor împărți între țerani cu datorința ca prețul lor să-l plătească institutului înderept în timp de 30 de ani.

Proiectul de lege pentru aceasta *cassă rurală* e prezentat deja corpurilor legiuitoare, și în scurtă vreme va deveni lege. Mai are apoi dl *Aurelian* încă un plan, despre organizarea de reuniuni agronomice în țeară, cari se represinte interesele micilor proprietari, și cari se stee în legătură cu guvernul și să-i comunice toate necazurile țerenimei.

Eată buni cetitori, cum se îngrijește de popor, un prim-ministru eșit din sinul poporului! Eată cum muncește un ministru român, pentru poporul românesc din țeara sa! Să-i aducem laudă și mărime, ear' pe frații de dincolo să-i felicităm, că-l pot numi — *al lor!*

DIN LUME.

Din Creta.

In curs de o săptămână puține lucruri nouă s'au petrecut, cu privire la soarta Cretei, precum și la pasul făcut de Grecia prin cuprinderea insulei. Din mulțimea de vești ce sosesc zi de zi, și cari adeseori se desmințesc una pe alta, reiese, că în cele din urmă purerile europene totuși se vor uni în părere și vor provoca prin o scrisoare guvernul grecesc, ca să-și scoată trupele din Creta.

Pe când foaia noastră va fi în mâinile cetitorilor, aceasta scrisoare, sau cum se mai zice, *notă comună* va fi predată guvernului Greciei. Să zice, că în aceasta notă nu va fi pus nici un termen, până când are să-și retragă Grecia trupele.

Că Grecia să va supune la aceasta «poruncă Europeană» ori nu — până acum nu se știe. Una e sigur, că toți Grecii sunt înclinați spre războiu și se armează mereu, ear' de altă parte puterile din Europa ar vrea cu ori-ce preț să se păstreze pacea.

Până când însă diplomații se nisuiesc a încungiura războiul, în Creta s'a încins războiul, mai cu seamă în lăuntru ei. Între Turci și Greci s'au întâmplat mai multe lupte sângeroase, ear' satele sunt aprinse și jefuite împrumutat și din amândouă părțile se fac cruzimi și tot felul de neorândueli.

Ce se ține de Turcia ea încă începe a se mișca. Adună mereu trupe, pe cari le trimite

pe la granițe, înspre Sârbia și Bulgaria, dar' cele mai multe sunt trimise la granița Greciei. Comandantul acestor trupe e *Edhem-pașa*.

O telegramă din Constantinopol vestește, că Sultanul e aplicat a da Cretei autonomie (guvernare de sine), dar' cu condiție că guvernatorul sau domnitorul ei să fie Turc. Că la aceasta Europa să va învoi, nu se știe, dar' Grecii din Creta nu voiesc să audă despre nimic, ci numai despre unirea cu Grecia. Aceasta a spus-o hoiărit între alții un comandant al răsculaților, *Coracas*.

PARTEA ECONOMICĂ.

Prăsirea galițelor.

Cotețele și curțile de găini.

(Urmare.)

Lungimea acestei lavițe nu poate fi după plac. Scândura de deasupra sau locul de șezut are să fie 10—12 cm. de lat. Poate să fie vâpsită cu vâpseală de oleu, ca în crepături insectele să nu se poată înmulți. Înălțimea are să fie dela 40—50 cm. Lavițele acestea se așează după trebuință și sunt pentru aceea mai potrivite decât rudele, pentru-că sunt de aceeași înălțime și pe lângă aceasta se pot ține totdeauna curate.

Curățenia cotețului este o cerință de căpetenie, căci găina este una dintre cele mai curate animale; aceasta o putem vedea din mișcările ei și în vreme ce mănâncă, ba și în toată înfășoșarea ei. Sămënța căzută în murdărie o mănâncă, numai când e foarte flămândă. Tina și mocirla o încungiuură și nu intră în ea; penele le obleşte cu ciocul, le curăță, dacă penele sunt prăvuite, se scutură, și totdeauna când poate se scaldă în nêsip sau pământ.

Dar' și în cazul când găinei nu 'i-ar plăcea curățenia, și atunci avem să ținem curat cotețul, unde are să petreacă cel puțin două treimi din vieța ei, căci curățenia și aerul, e jumătate sănătatea pentru fiecare ființă viețuitoare. Cotețul are să fie dar' curățit cât mai des și dacă podelele sunt de nêsip sau pământ, gunoiul găinei îngrămădit peste noapte trebuie să se tragă la o parte cu o greblă deasă: ear' dacă podelele cotețului sunt de scândură, pe care e întins îndeosebi sub rudele sau lavițele de șezut, puțin nêsip, acesta trebuie măturat. Părțile lemnoase ale cotețului trebuie spălate din când în când cu leșie, ca să putem împedeca înmulțirea insectelor; tot de aceea cel puțin de două-ori pe an primăvara și toamna părețele trebuie vărut.

Găinilor le place să ouă în cuiburi; dacă nu au de acestea ouă acolo, unde află loc în chip de cuib. Nu-'i iertat însă a lăsa, ca găinile să ouă pretutindeni, căci atunci multe ouă se prăpădesc. Avem dar' să găsim pentru ouarea găinilor cuiburi. Pentru locul de ouat de comun avem să gătim coșerci sau lăzi de scânduri, pe cari trebuie să se puie sfărături de paie. Dacă acestea se țin curate, ceace nici nu e greu de a se ajunge și dacă sunt într'un număr îndestulitor și bine așezate, ne vom și ajunge scopul. Francezii, cari au mai mare destoinicie în prăsirea galițelor, fac în formă de coșerci, mult mai bune cuiburi.

Aceste se acată în înălțime de 60 cm. pe părețele cotețului. Numărul coșercilor atârână dela numărul găinilor de ouat. În fiecare coșarcă avem să punem un ou sau o formă de ou, căci găinei îi place să ouă acolo unde vede oul. Pentru cinci găini de ouat avem să socotim două coșerci de ouat.

Găinei îi place să stea în coteț numai peste noapte, și așa, dacă vremea e rea și ușa cotețului e deschisă, iese afară și în vreme rea și dacă n'are unde să se retragă, se udă și se recește, ceace îi cășunează de multe-ori îmbolnăvirea ba și prăpădirea.

În vreme tare geroasă, din cotețe potrivite nici nu trebuie să fie lăsate afară găinile. Dar' de oare-ce în poporul nostru puțini vor avea cotețe potrivite, ear' găinilor nu le prea prieste a sta mult în coteț, avem să le lăsăm sub un șopru sau loc aflător lângă coteț. Dacă n'avem asemenea loc, avem să ni-l facem lângă un zid pe doi stâlpi acoperit cu pae, în chip de șopru. Dacă șopruul acesta se îngrădește în cele două părți dealături cu scânduri sau cu cărămizi, avem să presărăm pe pământ sfărături de paie și atunci petrecerea de peste zi a găinilor în locuri de acestea acoperite nu le poate strica. În locul acesta avem să le dăm găinilor de mâncare și să le adăpăm. Un astfel de șopru n'ar trebui să lipsească din nici o curte cu galițe, căci găinile au să petreacă sub ele peste zi nu numai iarna, în ger tare, ci și în celelalte părți ale anului, în cas de ploaie, ba vara ele se pot adăposti împotriva arșiței soarelui. Pe lângă coteț și locul acesta trebuie ținut totdeauna curat, căci un prăsitor care nu dă mult pe curățenia locului unde șed găinile, nici nu va putea arăta atâta reușită cu prăsirea găinilor, precum se cere în vremea de azi. Prășitorii mai isteți întrebunțează mașinerii de nutriție, îndeosebi atunci când pământul e foarte umed și abia e loc uscat, unde putem da de mâncare găinilor. Ear' dacă avem un loc uscat sub acoperiș, adecă precum am zis mai sus — șopruul făcut anume pe seama lor, atunci nu mai avem lipsă de asemenea mașinerii, ba și găinilor le place a mânca, ales grăunțele, mai bine de pământ uscat decât din mașinerii.

În cotețele de găini avem să ne îngrijim și de un vas de beut, care însă nici-odată nu-'i iertat să fie făcut din lemn, căci lemnul își ia iute în sine mirosul de mucigaiu, ba nici nu se poate ține destul de curat. De aceea avem să luăm totdeauna vase de lut sau tinichea. Acestea se pot ține totdeauna curate și dacă construirea lor este potrivită, găina încă rămâne în ele mai multă vreme grijită și curată.

Prășitorii de găini fac pe lângă cotețele despre care am vorbit — pentru prăsirea în măsură mai mare și cotețele mai mari, ceace atârână dela mărimea găinilor. Noi însă deocamdată avem să vorbim numai despre prăsirea în măsură mai mică, căci cu durere trebuie să spun, că e departe timpul, când vom vedea pe unii din poporul nostru prășind găini cu miile.

Și așa în cotețele descrise mai sus se pot ținea la 300 găini, din care sumă fiecare va putea avea un câștig însemnat. Dacă s'ar afla însă cineva care să țină mai mult de 300 găini, atunci are să facă cotețele mai mari sau mai multe, când apoi găinile se pot despărți și când nici nu sunt așa expuse la boale lipicioase și primejdia e mai puțină, ba le putem și noi mai bine păzi. Dacă avem mai multe cotețe, putem găinile să le împărțim după vârsta lor, căci știm că găina când trece în vârsta de 4 ani își perde atât de mult puterea de ouat, încât nici nu mai e vrednică de a o mai ținea. Prin urmare dacă găinile sunt împărțite în patru cete, după vîrstă, alegerea lor la tăiat sau la vânzare încă e mai ușoară. *Iuliu Bardosy.*

Serisori economice.

III.

În seara a doua s'a adunat la școală un număr mai mare de popor ca în seara dintâiu, ceea-ce dovedește, că oamenii sunt doritori de învățatură. Cu acest privilegiu le-am vorbit despre: **prăsirea pomilor.**

„Am văzut, că fiecare din d-voastre 'i-ar plăce să aibă o grădină plină cu tot felul de pomi, pentru-că, în adevăr, e și frumoasă și folositoare o astfel de grădină; am auzit însă pe unii zicând: suntem înaintați în vîrstă și unii din noi nu vom ajunge să avem folos și bucurie din acele grădini!“

Acestor iubii poporeni le răspund: Pentru-ce să nu puteți ajunge? Căci un pom bine îngrijit, chiar și de 'l-am prășit acum din sămbur, în timp de 10 ani are să facă poame și atâta ani, cel puțin mai poate trăi, cu ajutorul lui Dumnezeu, oricare din d-voastră. Dar' chiar să nu trăim vre-unul, ca să mâncăm din rodurile ostenelelor noastre, nu ne-ar fi totuși destulă mângâiere împregiurarea, că iubii nostri următori nu vor mai tigi și că vor ave zile mult mai bune și mai tihnite, decât noi părinții lor?

Să nu mai perdem însă timpul cu astfel de vorbe; pentru-că folosul pomilor nici un om cu mintea la loc nu-'l mai poate trage la îndoială, și deci să vedem, cum se prăsesc ei.

Învățătorul cel bătrân, care încă se află în mijlocul nostru, a adus cu copii în anul trecut vre-o câțiva pomișori seltatici de prin păduri și 'i-a pus în gră-

dina școalei; dar' acestor pomișori nu le merge prea bine, cum se întâmplă mai cu toți pomișorii scoși și aduși de prin păduri.

Altfel a lucrat învățătorul cel tânăr. Dînsul încă în toamna trecută, îndată după venirea în comuna noastră, a început să facă pregătirile de lipsă pentru prăsirea de pomișori în număr mare. Spre acest sfîrșit o parte bunișoară din grădina școalei, care mai înainte a fost sămănată cu cucuraz, a umplut-o cu gunoiu putred și împreună cu școlarii au săpat-o cu arșul în afunzime de peste o urmă, au greblat-o și au împărțit-o în straturi regulate de câte 4 urme în lățime, lăsând printre straturi cărări late de o urmă.

Dealungul straturilor a tras cu ajutorul unui băț în depărtare de o urmă, nește brăzduțe, în cari copiii conduși de învățător au sămănat simburi de poame, astupându-i cu puțin pământ, ear' deasupra cu o pătură subțire de gunoiu.

Mă veți întreba acum, că de unde a avut atîția simburi? Pentru cei de mere și de pere a scris unui prietin dela munte care în preț de nimica a trimis cam o jumătate litră de simburi de mere și o jumătate litră simburi de pere pădurețe. Sămănarea acestor simburi e făcută pe la Săn-Medru. Simburi de prune și de perseci cum și nuci și-a adunat însuși de pe la noi și i-a sămănat îndată după-ce au fost scoși din poame, adevă mai de timpuriu ca pe cei de mere și pere. Numai simburi de vișine și cireșe n'a avut, amînând astfel sămănarea lor pe anul viitor, căci ei încă se pun în pământ numai decât după-ce se scot din poame; ear' sămănta de frăgariu se sămăna pe la Săn-George.

Dar' ear' v'am vorbit prea mult, măcar-că știu, că vorbele nu se prind așa bine, ca faptele. Pe viitor însă vom potrivi, ca să și vedeți pe cât se poate lucrurile și lucrările despre care vă vom vorbi în de-ale economiei.

Așa vom face la primăvară și vară când răsărind pomișorii, va fi să urmeze plivirea, udatul în timp de secetă, săpatul și altuirea celor câțiva pomișori aduși din pădure.

E drept, că copii de școală încă vor învăța lucrurile, despre cari v'am vorbit; dar' cu atîta nu ne putem mulțumi. Copiii sînt copii. Ei din firea lor nu se gîndesc ca omul mare la viitor și punându-ne nădejdea numai în ei, fără a le sta și noi în ajutor cu vorba și cu fapta, nici după zeci de ani nu vom avea pomi în grădinile noastre și prin urmare nici puțința de a ne schimba starea rea de astăzi cu alta mai bună.

Atîta ve mai spun, ca apoi se sfîrșesc de astă-dată, că din simburii sămănați de învățător și copii d-voastre vor

pute umplè cu timp mare parte din grădinile noastre".

După-ce am sfîrșit aceste învățături, au urmat probe de cântări și am încheiat seara a doua.

Preotul Sorescu.

Tăiați mlădițe de altoit.

Mlădițele tăiate când vom să altoim nu se prind ca cele tăiate mult mai înainte. La sfîrșitul lui Februarie e timpul potrivit pentru acest lucru. Deci acum se taie astfel de mlădițe din pomii de soiul cel mai bun, și anume mlădițe crescute în anul trecut pe vîrfurile crengilor din partea de cătră meazăzi. E bine să se taie când timpul e moale. Tăind mlădițele când e frig, omul se aibă în mână mînuși și după tăiere să le pună în apă rece, până nu le-a dus la căldură; în apă să se lase 3—4 ore. Scoțindu-se din apă se implantă cu tăietura în lut și astfel se țin în un loc ferit de îngheț, dar' nici în pivniță, nici în casă. Spre primăvară, când pământul începe a se desgheta, împreună cu lutul, în care au stat până acum, se așează în pământ într'un loc, unde să nu-i ajungă deloc soarele peste zi. Altfel ar înmuguri.

Sbărcindu-se mlădițele, se îngroapă în pământ umed, unde în timp de 2 zile ear' își vin în fire.

Lucruri vrednice de urmat.

De sub muntele „Poiana Tomi“ ni se scriu următoarele lucruri vrednice de luat aminte și de urmat:

Șomfalén, la 15 Februarie 1897.

Mare bucurie trebuie se cuprindă pe fiecare Român iubitor de înaintarea neamului său, când cetește despre ceva faptă, care este vrednică se pătrundă în popor și trebuie urmată. Nu este un număr din „Foaia Poporului“, în care să nu cetim câte o știre îmbucurătoare, fie despre un lucru sau altul, și îndeosebi deșteptarea poporului în ale neguțătoriei, deschizînd Români de ai nostri bolți de neguțătorie și părăsind pe străini, mai ales pe Jidani, cari până acum mult au stors dela poporul nostru și storc și astăzi pe cele mai multe locuri.

Despre o faptă vrednică de toată lauda voesc a scrie în această corespondență.

În 30 Ianuarie făcînd o călătorie până la comuna mea natală Ardan, (comitatul Bistrița-Năsăud) am cercetat și pe dl învățător Gregor Talos, unde după-ce am fost primit bine, mă duce în în o chilie. Spre mirarea mea în chilia aceea era pusă în rînd o boltă cu tot felul de marfă trebuincioasă poporului. Domnul Talos a spus apoi, că în înțelegere cu poporul a făcut aceasta, numai ca să poată scoate pe popor din mîna jupânului Hersch, la ceea-ce a și ajuns. Însă neavînd în comună un om pricepător în aceasta afacere, s'a angajat însuși și ca să nu fie împedat de cătră mai

marii sei, și-a scos licență dela protopretorul din Bistrița, nu pe numele dînsului, ci pe al muierii d-sale. Astfel în curînd și-a deschis boltă cu tot felul de negoț de ce numai are lipsă poporul. Doamna învățătoresă conduce cele de lipsă ale neguțătoriei și spune că-i merge bine. — Eu aș fi de părere, că această faptă a domnului Greg. Talos din Ardan ar fi vrednică de urmat de toți învățătorii căsătoriți și cari sînt așezați statornic în o comună. Până când învățătorul e în școală, muerea în acea vreme pe lângă lucrurile căsii poate și vinde în boltă. Și apoi învățătorul este singurul factor de a pute abate pe popor dela Jidan, care nu-și știe vinde negoțul, decât numai întreit de scump și încă și negoț rău.

În ziua următoare, adevă în 31 Ianuarie am cercetat pe domnul Ioan Sandu, măestru măsar, din Budacul-romănesc. De domnul I. Sandu am fost auzit încă din toamnă că are boltă, dar' nu am știut cum e întocmită. Acum cu acest privilegiu m'am încredințat și despre aceasta. După-cum îmi spuse domnul Sandu, dlui și-a deschis boltă încă în Aprilie anul trecut și că îi merge foarte bine, avînd totodată și licența pentru trafic de tîbac și de sare. Tot dl Sandu a mărturisit, că poporul tot cumpără dela dînsul, și că au părăsit pe jupânul Șloim, care de altminterea este destul de bogat (se înțege Români l-au îmbogățit).

Domnul Sandu care pe lângă aceea, că este abonent la „Foaia Poporului“, mai are o mulțime de cărți, parte populare, parte economice, din care în zile de sîrbătoare și Dumineca șezînd în boltă cetește și explică la popor, ear' oamenii îl ascultă cu drag. Și astfel venind oamenii la dl Sandu în boltă, ca să asculte, nu pot să iasă afară fără-ca să nu cumpere barem câte ceva tîbac, țigări etc. Ba după-cum s'a exprimat tot dl Sandu, că dacă câștigul îi va merge tot așa de bine ca până acum, are se întemeieze un cabinet de lectură, (odaie de cetit) pentru inteligență și oameni cari știu ceti din popor.

Nu m'am putut destul mira despre cele-ce am văzut cu ochii mei la acești doi bravi Români de sub muntele „Poiana-Tomi“ și am hotărît, că acestea faptele voi și da spre publicitate, că cetind poporul despre faptele lor, să iee drept pildă.

În urmă ca de încheiere zic: Laudă acestor bravi Români, precum și acelor, ce-i vor urma. De Dumnezeu să avem cât de mulți următori, ca în curînd să vedem scos negoțul din mîna lipitorilor de jidani, cari numai să ne sugă știu.

Ioan Tiniș, învățător.

Dela „Reuniunea română de agricultură“ din comit. Sibiiului.

Raport

despre a VII-a expoziție de vite, arangiată de „Reuniunea română de agricultură“ din comitatul Sibiiului.

Onorabil comitet!

*În urma înțelegerii luate cu fruntașii vrednicei comune Fofeldea, comitetul central al „Reuniunii noastre agricole“, în ședința din 2 Septembrie n. a. tr. hotărâse, ca expoziția de vite anuală, pentru anul curent, să se țină la 15/27 Septembrie c. în comuna fruntașe Fofeldea. În acest scop statorindu-se programul definitiv al expoziției, acesta s'a dat publicității. Scurt timp înainte de terminul expoziției însă erupse între vitele din partea locului *morbul periculos de gură și de unghii*, și astfel comitetul a fost nevoit a amâna ținerea expoziției până după stingera boalei, carea durere abia a urmat pe la finele lunii Noemvrie și începutul lunii Decemvrie.

După toate pregătirile împreunate cu spese însemnate de o parte, ear' de alta după-ce timpul era de tot înaintat, comitetul deși cuprins de temere cu privire la reușita expoziției, s'a arătat în neputință de a ține expoziția în alte părți ale comitatului. Astfel, în înțelegere cu comitetul arangiator local, a stabilit pentru ținerea expoziției ziua de 27 Decemvrie n. a. tr.

Aceste împregiurări, la cari se mai adaugă timpul greu de eamnă, dar' mai ales drumurile puțin practicabile, au făcut, că expoziția din a. tr., să rămână în ceea-ce privește numărul și calitatea vitelor expuse mult îndărăptul expozițiilor de mai înainte.

Amăsurat programului, la expoziție au fost admise vitele și rîmătorii locuitorilor din comunele: *Fofeldea, Săsăuș, Chirpăr, Ilimbav, Marpod, Bendorf, Alțina, Noerich, Țichindeal, Vurpăr, Hosman, Cornățel, Nucet, Săcădate și Glimboaca.*

Din comunele Marpod, Bendorf, Alțina, Vurpăr, Hosman, Cornățel și Nucet, din cauza boalei ce mai bântuia — nu s'au expus vite.

Amăsurat listei de înscriere, în grupa I. bovine de prăsilă (rasă de bastină și străină) au fost expuse de 55 exponenți 67 capete și anume:

tauri	vaci	junci, junince, tăurenci	viței, vițele	suma capet.
2	26	26	13	67
(1 bivoli)	(6 bivoli)	(7 bivoli)	(4 bivoli)	

În grupa a II-a, rîmătorii de prăsilă (rasa indigenă și străină) au fost 29 rîmătorii expuși de 15 exponenți.

veri	grăsuni	scroafe	purcele	suma rîmătorilor
7	8	10	4	29

Peste tot au fost deci expuse 67 capete vite cornute și 29 rîmătorii, în total 96; ear' numărul total al exponenților a fost 70.

Vitele expuse după comp. se împart astfel:

Comuna	Grupa I.				suma capetor	expo-nenți
	tauri	vaci	junince	viței		
Fofeldea	1	11	14	6	32	28
Săsăuș	—	—	—	2	2	3
Chirpăr	—	4	—	—	4	5
Ilimbav	—	3	7	2	12	7
Noerich	—	6	5	—	11	4
Țichindeal	1	—	—	2	3	2
Săcădate	—	2	—	—	2	3
Glimboaca	—	—	—	1	1	3
Suma com.	8	26	26	13	67	55

Comuna	Grupa II.				suma rîmător.	expo-nenți
	veri	grăsuni	scroafe	purcele		
Fofeldea	4	5	6	3	18	6
Săsăuși	1	3	2	1	7	4
Glimboaca	1	—	1	—	2	3
Ilimbav	1	—	1	—	2	2
Suma com.	4	7	8	4	29	15

Din gruparea vitelor expuse după rasă, reese, că au fost expuse: 1 taur de rasă ardeleană, 8 vaci de rasă ardeleană, 6 încrucișări (indigen cu Pinzgau) și 6 de rasă curată Pinzgau; din 19 junci, juninci: 10 de rasă curată Pinzgau, 5 încrucișare și 4 de rasă ardeleană; din 9 viței 4 de rasă Pinzgau, 3 încrucișare și 2 de rasa ardeleană; ear' rîmătorii cu mică excepțiune aparțin măn-gălițelor.

Juriul de premiare s'a compus astfel: Demetriu Comșa, president; Victor Tordășianu, secretar; Emil Verzariu, funcționar de bancă; Teodor Orlea, funcționar consistorial (ales în locul părintelui G. Bobeș absent); toți din Sibiu. Danil R. Cordescu, profesor; Ioan Bonea, paroch; Toma Maniu, proprietar, toți din Fofeldea. George Stănuț, învățător în Săsăuși; Alexandru Ioan, paroch în Ilimbav; Nicolae Moldovan, admistrator protopresbiterial în Noerich; Ioan Tatu, paroch în Țichindeal; Nicolae Pinciu, paroch în Hosman; Ioan Petrișor, paroch în Cornățel; Ioan Tatu, paroch în Nucet; Florian Bologa, paroch în Marpod, ear' în unele locuri devenite vacante prin nefățișarea unor membrii s'ales: Simeon Păcurar din Chirpăr; Ioan Popa, învățător în Noerich; Ioan Dragoman, învățător în Ilimbav; Dionisie Ganea, econom în Noerich; Ioan Comșa, preot; Toma Ienciu, notar, Ioan Popa, învățător, toți din Fofeldea; Zosim Tocoae, econom în Ilimbav și Ioan Mișu, econom în Țichindeal.

Juriul astfel întregit și constituit a purces la luarea în seamă și la examinarea vitelor expuse, o lucrare ce a ținut 3 ore, după ceea-ce a urmat fusuși premiarea. Premii s'au distribuit:

Grupa I. Bovine de prăsilă.

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 12	Ioan Mișu, econom	Țichindeal
II. 6	Com. pol. Fofeldea	Fofeldea
2	18	

a) tauri.

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 12	Ioan Mișu, econom	Țichindeal
II. 6	Com. pol. Fofeldea	Fofeldea
2	18	

b) vaci

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 14	Ioan Aron, econom	Noerich
II. 12	Iosif Comșa, econ.	Fofeldea
III. 10	Sim. Măniș, j.-ec.	Chirpăr
IV. 8	Toma Maxim, econ.	Săcădate
V. 5	Sim. Păcurar, ec.	Chirpăr
VI. 5	Sonu Cureau, econ.	Chirpăr
VII. 5	Lazar Băilă, econ.	Ilimbav
VIII. 4	Sim. Măniș s. econ.	Chirpăr
IX. 4	Toader Armenciu ec.	Noerich
X. 2	David Iancu econ.	Fofeldea
XI. 2	Maria Hordobeț ec.	Ilimbav
	(bivolițe)	
XII. 4	Petru Sopa econ.	Fofeldea
XIII. 4	Pavel Comșa econ.	Fofeldea
13	79	

c) junci, junince, tăurenci dela 1—3 ani.

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 14	N. Moldovan, ad.-pr.	Noerich
II. 10	Iosif Sopa, econ.	Ilimbav
III. 8	Alexă Ciovică, econ.	Fofeldea
IV. 6	Ioan Tocoae, econ.	Ilimbav
4	38	

d) viței și vițele dela 1/4—1 an.

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 8	Ioan Bonea, paroch	Fofeldea
II. 6	Toma Faraon, ec.	"
III. 4	Toma Ciogu, econ.	"
3	18	

Grupa II. Rîmătorii de prăsilă.

a) veri.

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 8	Com. pol. Fofeldea	Fofeldea
II. 5	Dionisie Olariu, ec.	Săsăuși
III. 5	Ioan Ciocan, econ.	Glimboaca
IV. 3	Com. pol. Ilimbav	Ilimbav
4	21	

b) scroafe.

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 8	Petru Sorea, econ.	Fofeldea
II. 6	Pavel Ciogu, econ.	"
III. 4	Toma Maniu, econ.	"
IV. 4	Ioan Comșa, preot	"
V. 4	Petru Trifan, econ.	"
5	26	

Peste tot s'au distribuit în grupa I. 22 premii în valoare de 153 coroane, ear' în a II-a 9 premii în valoare de 47 coroane; sau în total 31 premii în valoare de 200 coroane.

Onorabil comitet!

Fără a insista de astă-dată asupra scopurilor, ce se urmăresc preste tot prin arangierea expozițiilor de vite, fie-mi permis a arăta aici experiențele făcute la arangierea expozițiilor noastre oare-cum restrînse. Ca ori-ce lucru nou, arangierea expozițiilor de vite printre țărănimea noastră, este întâmpinată aproape pretutindenea cu oare-care temere și prejudeții. Țeranului nostru, deprins a tot da și a nu primi nimic, 'i-se pare a fi imposibil să poată primi cinstă pentru buna îngrijire a vitelor sale. În unele casuri s'a auzit, că țeranul, cuprins de teamă, că 'i-se va croi nouă dări după vite, — n'a voit să știe nimic de expoziție, și numai după-ce s'a convins, că exponenții, conlocuitori de ai sei, au primit premii destul de însemnate, au început a se căl pentru rămânerea vitelor sale poate mult mai frumoase ca cele premiate — la expoziție. Mulți dintre țeraui mai cu dare de mână fără a ține seamă de învățăturile, ce pot să le câștige la asemenea ocațiuni, își țin de dejosire să-și mâne vitele la expoziție, pe cuvântul, că n'are să concureze cu vitele sale frumoase printre vitele slăbuțe ale sărăciei din comună și din comunele învecinate. Curiositatea de altfel și pe asemenea bogățani îi împinge a se învărti printre exponenți și a lua oare-cum parte la examinarea vitelor și rezultatul final al conlucrării este o adencă părere de rău, că nu 'și-au adus și vitele lor la expoziție. Lucru constatat, că la o a doua expoziție de vite, arangiată pentru vitele din acelaș ținut, ar participa cu mic cu mare, durere numai, că după împregiurările în cari ne aflăm, acest lucru nu se poate ivi decât poate după mai mulți ani.

Atât de astă-dată.

Sibiu, 31 Decemvrie n. 1896.

Victor Tordășian, secretarul juriului.

Băncile noastre.

Din băncile noastre 'și-au mai publicat socotelile pe 1896. următoarele:

„Schintea“ din Teure (Tohát) are venit 573 fl. 36 cr. adunarea va fi la 14 Martie.

„Casa de păstrare“ (reuniunea) din Săliște, are venit de 7705 fl. 96. cr. adunarea e la 7 Martie.

„Concordia“ din Ozora-Uzdin, are venit de 2378 fl. 08 cr. adunarea va fi la 15 Martie.

„Speranța“ din Borgo-Prund are venit 1987 fl. 30 cr. adunarea va fi la 28 Febr.

„Doina” din Câmpeni are venit 4746 fl. 87 cr. adunarea va fi la 18 Martie.

„Bistrițiana” din Bistrița, are venit de 8360 fl. 82 cr. adunarea va fi la 24 Martie.

„Victoria” din Arad, venitul e 43,732 fl. 85 cr., adunarea e la 14 Martie.

Știri economice.

Gerul din Rusia. Gerul ce a fost mai de curând în părțile de meazăzi ale Rusiei a stricat foarte mult sămănăturilor. Economii sînt de credință, că sămănăturile sê vor nimici cu totul, ceea-ce ar cauza pagube foarte mari.

Tîrgul de vite din Viena. Acum a eșit arătarea despre mișcarea tîrgului de vite de tîiat a orașului Viena. Din ea sê vede, că partea cea mai mare a vitelor tîiate a fost din Ardeal și Ungeria. Au fost mînate la tîrg preste tot 274 mii și 437 de vite, din cari 172 mii și 67 au fost dela noi, și numai 102 mii și 370 de vite au fost din provinciile austriace și din Boznia și Hertogovina. Arătarea spune totodată, că carnea de vită a fost foarte bună, ceea-ce este spre lauda soiurilor noastre de vite.

Negoț de vite în România. După statistica oficială în anul trecut au fost aduse în Monarchia austro-ungară din România 35,111 de porci și 4341 de capre, ear' în România au fost mînate dela noi 27,750 de oi.

Tarifă nouă. Direcția căilor ferate ung. vestește, că pe linia călei ferate dintre *Hașfalău și Odorheul-secuiesc*, cu 1 Maiu a. c. va intra în putere o nouă tarifă de prețuri, fiind unele prețuri parte urcate, parte scărite.

Venitele căilor ferate române. Dela 1 Ianuarie pînă la 31 Decembrie 1896, venitele căilor ferate române au dat în total suma de 47,487,723 lei (în 1895 totalul venitelor a fost 42,014,174 lei.) Venitele anului 1896 asemănate cu acelea ale anului 1895 au fost dară mai mari cu 5,473,549.49 de lei.

Navigațiunea pe Dunăre. Prima societate austriacă de pe Dunăre face canoscut că cu începere din 10 Februarie, deschide de nou navigarea, anume pentru marfă de mică înțeleală la toate stațiunile societății și pentru toate liniile.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonent 6018. Adresază-te cu întrebarea cătră un avocat, care după-ce va fi studiat cauza, îți va da deslușirile și îndrumările cu venite. Noi de aici nu putem ști de ce a hotărît județul așa cum a hotărît și nu altcum. Trebuie cetite mai întai toate actele dela județ. Din scrisoarea d-tale vedem însă că d-ta ai legat contractul numai cu un proprietar, până-ce la cartea fundusă erau doi. Firește că județul nu poate sê-ți predee mai mult decăt numai partea *vînzătorului*. Ai greșit deci din capul locului, și greșeala aceasta nu se poate repara mai mult cu martori. Întreabă altcum, de un avocat bun, și-ți încredeștează lui afacerea.

Abonentul 3020. Matriculantul are sê se țină de estrasul primit dela preot, și de celelalte acte de cununie, și e dator sê treacă în matriculele de stat numele de familie al tatălui. Dacă se împotrivesțe de nou, faceți arătare la inspectorul matriculelor, ear dacă nu folosește nimica, la ministrul de interne.

Abonentul 553. Aruncul cultului se face după darea regească. Preoții nu plătesc spese pentru cult după sesiunile lor parohiale; dacă au însă avere privată, sînt datori a plăti și ei.

Abonentul 6740. Socrul d-tale poate sê facă cu averea sa ce vrea. Poate sê-și o predee dară d-tale și soției d-tale, fără ca cineva sê aibă drept a pretinde ceva dela d-voastră. Mergeți dar' fără nici o teamă la notarul public și legați contractul.

Dlui G. C. în Valeadeni. Ortacii cei vechi au drept egal cu d-voastră la moară, pentru-că nu moara ea edificiu vine luată în socotință, ci dreptul de a măcina, ear dreptul acesta îl au ei din vreme veche. D-voastră puteți sê-i siliți ca sê contribuie și ei la spesele noului edificiu, dar' nu-ți puteți lipsi de dreptul lor. Faceți o împăcaciune, căci perdeți procesul. Nici o lege nu dispune mai departe ca la moară *trebuie* se fie morariu; și astfel nu puteți sili pe ortacii cari nu vreau nici la aceea ca sê pună morariu. Poate fie cine sê-și conducă singur moara, num-î dacă sê pricepe la morărit.

Dlui Ioan M. Șontecu, în S. Sebeș. D-ta ai se îngrădești numai jumătate din grădină, care sê mărginește cu grădina comună, ear' cealaltă jumătate a mezuinei are sê o facă comuna, vîrul d-tale însă a cărui grădină se mărginește cu strada, are sê facă mezuina întregă, pentru-că la strade nu e datoare comuna sê facă garduri, căci atunci ar trebui sê le facă la toate casele.

Monografia comunei Rêhău.

De

Nicolae Cărpinișan, paroch.

III. Starea culturală și populația.

(Urmare.)

Preoții, cari au slujit la biserica noastră din timpurile vechi și până astăzi sînt următorii:

1. George Popa (1710—1750. ¹⁾)
2. Gavriil Cărpinișan (1750—1787) ²⁾)
3. Nicolae Maier (—1798) ³⁾)
4. Nicolae lui Gavriil Cărpinișan (1789—1822) ⁴⁾)
5. George Popa (1797—1812) ⁵⁾)

¹⁾ Vezi însemnarea de pe foaie.

²⁾ Vezi: Dr. Il Pușcariu Documente I, pag. 63. Acolo trebuie cetit Maier nu Mare.

³⁾ În niște fragmente din prot. morților până la acest an se află subscris. În cei dintâi ani ai preoției sale a slujit în Vaidéi. Cu timpul a fost și la noi lipsă de un preot și nevrînd a se mulțumi cu parochia lui de acolo oamenii au căutat fel și fel de învinuiri asupra lui, până-ce s'a hotărît a se strămuta la locul nașterii sale Rêhău. După strămutarea lui de acolo au urmat vre-o 5—6 ani sterpi mari nenorociri peste hotar. Oamenii socotind acestea drept urmare a părei lor nedrepte asupra preotului N. Maier au venit la Rêhău și au cerut sê le facă slujbă și sê le deslege hotarul, ce el și făcu. Popa N. Maier în sat se numea „popa Micula”. (Povestite de N. Fulea crâsnic).

⁴⁾ După un document, ce se află la mine și după scrisoarea de pe piatra dela mormânt.

⁵⁾ Vine mai întain înainte într'un fragment din prot. morților la anul 1797 și mai pe urmă la

6. Chiril I. Nic. Maier (1799—1845) ⁶⁾)

7. Nicolae lui Nicolae Cărpinișan (1823—1853). *

8. Ioan Goția (1836—1869). *

9. Dimitrie Munthiu (1846—1883). *

10. Avram lui Nicolae Cărpinișan (1853—1889). *

11. Ioan Floca 1890—) *

12. Nicolae lui Avram Cărpinișan (1890—). *

Istoria în comuna noastră a păstrat preoților o frumoasă pagină de pe timpul de tristă aducere aminte al desbinării confesionale, în care timp ei și-au apărat cu multă bărbăție turma încredințată; ear' pentru oile perdute și rătăcite atîta s'au luptat, până-ce le-au introdus ear' în staulul sigur al păcii și liniștei. Sămînța unației și la noi a fost cu multă îndărgeală sêmînată, ea a prins rădăcini cu deosebire între locuitorii așezați în capul din sus (Miază-zi) al satului, la familiile Fulea, Neagă și alții. Purtarea de grije (administrația) în cele sufletești a poporului părăsit și înstrăinat de legea sa era concrezută preotului din Daia până pe la anul 1730. În decursul acestei lupte uniții țineau slujba în biserica noastră noaptea, ear' ai nostri ziua. Cu timpul ne mai putînd oamenii suferi amestecul îndrăsneț al celor streini în treburile lor religioase, odată, pe când preotul unit se întorcea vesel dela «Bobotează» acasă, oamenii l-au pândit și l-au alungat cu petri, făcînd sê-î treacă toată pofta de încercări la unire. Din acel ceas s'a făcut ear' liniște în sat și în biserică, poporul și-a cinstit preoții sei și s'a lipit cu trup și suflet de ei.

Dela anul 1793 erau în sat trei parochii cu trei preoți, cari în vreme de lipsă administrau parochiile vacante din giur; așa preoții N. Cărpinișan și Chiril Maier au administrat Cunța 30 de ani dearîndul. La anul 1780 se chirotonește unul popa George din Rêhău, de preot în Gârbova. Dela anul 1872 s'au redus parochiile la două de clasa a II. cu un venit de câte 600 fl. pe an.

Venitul preoților precum în vechime, așa și astăzi constă din vre-o 16 jug. pămînt, din două ferii must de familie și din taxele după patrafir. Casă parochială nu este, archiv parochial în regulă numai din anul 1890.

2. **Școala.** Istoria ne spune că la 4 Martie 1786 episcopul Gedeon Ni-

anul 1812. Acest preot se subscria și *Popoviciu*. Fiul acestuia, Dumitru încă a fost la cursul preoției; întîmplându-se ca sê-î moară soția până-ce stete el la curs, fu nevoit a se reîntoarce acasă și a sê căsători a doua oră; de atunci s'a pierdut rostul preoților din aceea curte (vezi nota pe pag. 5).

⁶⁾ Mai întai vine înainte subscris în prot. morților la anul 1799 și mai pe urmă în prot. botezaților la anul 1845.

*) Datele sînt bazate pe documente.

chitici mijlocește dela Împăratul Iosif al II-lea un esmis împărătesc, prin care li-se încuviințează ortodocșilor a-și ave școalele lor proprii. În p. 1 al emisului se zice: «că școalele cele vechi se se pună în stare mai bună, și încă alte nouă se se înființeze în satele mai mari.»⁸⁾

(Va urma.)

CRONICĂ.

„Asociațiunea Transilvană“ la Sibiu. În 10 și 11 Martie st. n. (Miercuri și Joi) se va ținea aici în Sibiu *adunarea generală extraordinară a „Asociațiunii Transilvane“*. Se știe, că adunarea ordinară a «Asociațiunii» se ține în tot anul vara, pe la sf. Mărie. Acum doi ani, adunarea ordinară ținută la Blaj a hotărât schimbarea statutelor societății, ceea-ce s'a și făcut. De două-ori au fost înaintate nouele statute ministrului spre întărire, ministrul însă le-a respins cerând a se schimba titlul de pân' acum al «Asociațiunii», lăsându-se afară cuvântul «Român» și înlocuindu-se cu vorbele „*cetățeni mahiari de naționalitatea română*“. Afară de aceasta s'au mai cerut câteva schimbări, cari toate n'au temei în legile țării și taie odânc în drepturile „Asociațiunii“. Pentru a hotărâi privitor la această afacere de mare însemnătate, s'a chemat o adunare generală extraordinară a «Asociațiunii Transilvane», la Sibiu, pe zilele amintite.

Societatea pentru fond de teatru. La dorința comitetului societății pentru fond de teatru român, — inteligența română din Orăștie a hotărât a invita societatea să-și țină anul acesta acolo adunarea generală, și anume în zilele de Rusalii

O nouă volnicie. Din Hodac, comitatul Murș-Turda, primim știrea revoltătoare despre o nouă volnicie ungurească. E vorba despre cuvântul „român“, care a fost șters de pe frontul școalelor gr.-or. și gr.-cat. române de acolo, ca ceva, ce supără ochii patrioților. — Adecă până și cuvântul „român“ le scoate ochii.

Proces de presă. Joi, 25 Februarie, s'a pertractat înaintea curții cu jurați din Timișoara procesul țeranilor *Gonța, St. Surulescu, Victor Pitic, Mat. Ciortuși, Daniil Surulescu, Ioan Ciortuș și Dam. Surulescu*, toți din comuna grănițarească *Gerboveț*.

Acusați au fost acești economi din partea fostului lor protopretor, a vestitului *Szabó Guzstáv*, care s'a văzut vătămât în cinstea sa prin o corespondență subscrisă de numiții grănițeri și publicată în *Dreptatea* din Timișoara. Apărătorul acusaților a fost avocatul *Dr. Aurel Cosma*, ear' acusator public, vice-procurorul *Jakabffy*. Toți acusații au fost declarați nevinovați. — Minune mare așa ceva dela judecătoria ungurească!

Esit din temniță. În 10 Febr. st. v. a esit din temnița Albei-Iuliei învățătorul *Ioan Berghian*, osândit la 2 luni închisoare, pentru-că a întimpinat pe martirul nostru dl *Rubin Patifa*, când s'a întors dela procesul Memorandului. Bravul învățător a părăsit temnița ungurească și mai oțelit în simțemintele sale românești. Laudă lui!

Învățător harnic. În comuna noastră *Craiva*, nu de mult s'a zidit o școală corespunzătoare legii încât, ne putem bucura, că ne-a ajutat Dumnezeu ca să o putem vedea zidită. D.r' cu atât ne îmbucurăm mai virtos încât vedem în mijlocul nostru pe mult prețuitul și iubitul nostru inv. dl *Ioan Pop*, care nu încetează a lucra pentru înaintarea și luminarea noastră, atât pe calea învățământului, cât și pe calea de a ne crește copii, ca să fie religioși și cuminți pentru națiunea lor. Nu numai că ne conduce spre bine, dar' singur dl inv. ne dă exemple ca să fim buni români, să fim cu atragere la maica biserică, arătându-ne cum trebuie să cinstim, dând chiar dînsul un frumos dar bisericii. Acum a făcut o petrecere cu copii de școală, care a reușit peste așteptare. Cum ne-am bucurat toți participanții văzând, că micii nostri copii cum au știut de bine să predea piesa teatrală și un dialog foarte frumos, apoi declamări, cântări etc.

Din Checta-rom. ni-se scriu următoarele: Tinerimea din comuna noastră a înființat în 10 Decembrie un cor gr.-or. de plugari luând de instructor pe dl *Ioan Stoicanescu* econom în Silha (comit. Caraș-Severin) dându-i salariu lunar 30 fl. v. a., cost și cuartir de 14 fl. v. a., precum și drumul (trenul) tur și retur, cari bani s'au plătit din puterile a 38 coriști, făcându-i și o colectă d'la următorii domni: *Gavriil Selegian*, paroch gr.-or. 3 fl., *Szerelmi László*, notar comunal 1 fl.; *Mita Giulvezan*, jude com. 1 fl.; *Iancu Itineanțu*, cassar com. 1 fl., dl *Ioan Rațiu*, inv. gr.-or., *Doamna Elena Rațiu*, *Ioța Itineanț*, *Otto Mixich*, *Anprás Bobálx*, *George Simonescu*, *Lazar Itineanț*, *George Itineanț*, *Ioan Giulvezan*, *Meila Șaru* fiecare câte 50 cr. *Mihai Mioc*, *Iuliana Gligorovici*, *Lazar Birdean*, fiecare câte 1 fl. *Rancu Birdean*, *Stoia Gain*, *Medveșan Pava*, *Szerelmi Iozsef*, *Mixich Gaspar*, fiecare câte 50 cr.

La 14 n. s'a dat un concert. Venit curat a fost de 37 fl. 88 cr., din care s'au dat dirigentului 8 fl., ceialalți bani au rămas pentru acoperirea lipselor viitoare ale corului. De conducător și instructor mai departe ne este bravul inv. *Ioan Rațiu*, aflându-ne în cea mai bună înțelegere laolaltă.

Adunarea învățătorească. Adunarea învățătorilor rom. gr.-or. care se va ține precum am vestit, în 23 Febr. în Făgăraș, are următorul program:

1. Participarea membrilor la serviciul divin, părăstas pentru membrii decedați și invocarea ducului sfânt dela 9—11 ore a. m. în biserică gr.-or.

2. Deschiderea adunării prin presidiu la 11 ore a. m. în sala de învățământ a școlii gr.-or.

3. Încasarea taxelor restante și curente, precum și colectarea de cărți în favoarea bibliotecii.

5. „Parabola sâmbătorului“ prelegere practică din istoria biblică de dl *Ioan Muntean*, învățător în Părău.

5. Analizarea zicerii „carul are patru roate“ din toate punctele de vedere gramati-

cale, prelegere practică de dl *Galateon Bica*, învățător în Perșani.

6. „Fundarea Romei“ prelegere practică, din istoria universală de dl *Traian Cerbu*.

7. Propuneri.

Făgăraș, 7 Februarie st. v. 1897.

Nicolau Aron,
președinte.

I. Berescu,
secret.

Petrecere. Din *Chizdău* ni-se scrie, că concertul și reprezentația teatrală ce s'a dat acolo în 8/20 Februarie, a reușit peste așteptare. Corul bisericesc al plugarilor din *Sân-Nicolaul-mic*, care a dat petrecerea, e vrednic de toată lauda. Venitul curat a fost de 83 fl. 7 cr. Au supravoluit dnii *I. Adamescu* 60 cr., *I. Dușan* 70 cr., *C. Vail* 50 cr., *C. Elena* 10 cr.

Alegere de notar. La alegerea de notar pentru comuna Vale, precum ni-se scrie din părțile *Săliștei*, din 11 competenți, dl *Sabin Savu* a întrunit totalitatea voturilor. Alegerea s'a ținut la 25 Februarie c. La alegerea de al 2-lea notar în comuna *Gurariului*, ținută la 27 Februarie c., dintre mai mulți competenți, tot dl *Savu* a întrunit totalitatea voturilor. Zelosul și simpaticul notar, dl *Savu*, locuitor în *Pianul-inferior*, a servit comuna sa natală 14 ani de-a rândul ca notar. Precum ni-se comunică, dl *Savu* optează pentru comuna Vale și își va ocupa în curând noul post.

Urmările legilor bisericești. În comun *Old* (cott. *Baranya*) 59 de locuitori au anunțat primăriei, că repășesc din biserică reformată și rămân afară de legea creștinească.

În orașul *Arad* numărul celor fără de Dzeu înștiințați la primărie, s'a urcat deja la 46, dintre cari 27 femei, 19 bărbați. Numărul celor neștiințați va fi de sigur mult mai mare. În întreg comitatul trăiesc 1200 de oameni fără de Dumnezeu, dintre cari două treimi sînt femei. — Estă la ce destrăbălare duc legile bisericești.

— Adecă tot mai multe semne despre urmările nenorocite ale legilor păgâne aduse de stăpânirea ungurească!

Nenorocire mare. În *Suceava* s'a petrecut zilele trecute o mare nenorocire. Podul de peste riul *Suceava* s'a rupt și o mulțime de oameni, cari priveau de pe pod stâncile de gheață, au căzut în apă. Vre-o 20 dintre ei au reușit a ajunge cu ajutorul ghieții la țerm, ceialalți au fugit pe o mică insulă din rfu. În cursul salvării, câțiva s'au înecat. Munca de scăpare a mers foarte greu, de oare-ce la îndemână sta o singură luntre și aceasta încă s'a răsturnat de două-ori. Un ucenic a stat 12 ore în apă până în gât, scătat numai cu mâinile de un trunchiu. Când în sfârșit băiatul s'a aruncat într-o luntre din apropiere, luntrea s'a răsturnat și nefericitul a dispărut sub valuri. În apă a murit vre-o 9 inși.

L-a încărunțit — groaza. Zilele trecute flicăul *Miru Popa* din *Teregova* plecase către o comună din apropiere, la o nuntă. Voind să-și scurteze calea, o luă printr'un tunel. Abia înaintă însă câteva minute, când din depărtare auzi șiuerătura trenului. Cu groază se cugetă tinerul la înfricoșata moarte, de care-l mai despărțeau numai câteva minute, — și o luă la fugă spre esire. Vre-o 2—3 sute de metri îl mai despărțiau numai

⁸⁾ Șaguna: Ist. bisericească, II. § 107 și 121.

de ieșire, când trenul ajunsese atât de aproape, încât nefericitul făcându-și vîz cu groaza aproape în urma sa lumină roșie a felinarului. Istovit de spaimă, era aproape să cadă jos, dar — reculegându-și cele din urmă puteri — ajunsese totuși la liman chiar în clipa, când trenul trecea pe dinainte-i. Îndată însă a și leșinat, scurs de ori-ce putere. Când își reveni în ori și ajunsese la casa nuntașilor, aceștia abia îl recunoscuseră, — *încărunțise cu totul.*

Urmările beției. Din Șieu-Cristur, comit. Solnoc-Dobâca i-se scrie „Tribunei“, că fiind acolo două nunți, la cari s'a sorbit multă beaură, un om cu numele Ioan Șirioarean a dat năvală să se sature odată bine de vinars, și a golit mai multe sticle una după alta. Urmarea a fost, că nefericitul om a căzut de odată la pămînt, a început a vîrsa sânge din gură și din nas și înainte de a-l putea duce acasă și-a dat sufletul, acolo în fața nuntașilor. Deși era un beutor vestit, în timpul din urmă nu beuse omul vre-o șase săptămîni, până acum, la nunta care i-a adus moartea!

Știre îmbucurătoare. Foaia din Bănat „Dreptatea“ anunță, că biserica română din Fenlac, care aproape de 200 de ani a stat sub stăpînirea sîrbească, a fost alăturată în 21 I. c. la biserica gr.-or. Dl. Traian Putici, protopopul Timișoarei, s'a dus în ziua de mai sus la fața locului pentru a face formalitățile luării în seamă a bisericii.

Bani noi. În Cremniț se vor bate anul acesta 50 milioane bucăți de bronz de câte 2 fileri și 5 milioane bucăți de câte 1 filer. Totodată se vor bate și 970.000 bucăți de aur de câte 20 și 10 coroane. Așadar cu totul monetăria din Cremniț ne va da anul acesta 55.970.000 bucăți de bani. — Să fim deci — cu pungile deschise!

Cărcîmar și matriculant. Ministrul unguresc al trebilor din lăuntru, Perczel a numit matriculant în comuna Apátfalva (cott. Borsod) pe cărcîmarul de acolo Schäffer Jozsef. Cuminte om ministrul, n'ai ce zice. S'a îngrijit, ca la matriculant să se poată ține și — ospățul!

Goldis Iosif între — jidovi. Din Oradea-mare i-se scrie „Tribunei.“ Foaia guvernamentală locală „Szabad-ág“ publică la știrile zilei următoarele: Societatea ziaristilor din provincie ocupă pe zi ce merge tot mai mult teren și în Oradea-mare. De curînd au pășit în rîndul membrilor, cari pîrtinesc alianța ziaristilor, următorii *binevoitori* ai noștri: *Goldis Iosif*, deputat dietal și *vicar episcopesc gr.-ort.*, Krausz David, Klein Miksa, Stern Márton, Szüts Izsó și ifj. Berger Sámuel. Avem neclintita speranță, că după ce publicul în toate orașele mai mari din provincie va îmbrățișa cauza ziaristilor cu asemenea însuflețire, societatea va fi cât mai curînd în stare, se corîspundă chemării sale nobile!... Bună potriveală: Necredinciosul preot între jidovi.

A eșit de sub țipar curs practic de limba maghiară pentru școalele populare române, întocmit de Ioan Dariu, cu concursul mai multor bărbați de școală. Partea I. pentru anul I-ii și al II-lea de școală. Sibiu, 1897. Prețul 16 cr.

Sinucidere înaintea împăratului. În grădina cu animale din Berlin a avut loc alaltăieri o întemplantare dureroasă. Ca de obicei, în grădina era foarte multă lume. Împăratul Wilhelm încă se preumbla prin parc, însoțit de adjutant. Deodată un voluntar numit Bortief veni înaintea împăratului — și și slobozi un glonț în cap. Un public mare se îngămădi în giurul soldatului scaldat în sânge. Împăratul, foarte neplăcut atins de aceasta, porunci să ducă pe rănitul în cea mai apropiată casă, unde i-s'a dat în grabă ajutorul medical.

Nenorocirea unei familii. Din Lőcse se vestește, că în apropiata comună Savryik o mare nenorocire s'a petrecut deunăzile, secerând trei vieți de om. Copilul de 3 ani al morarului Sós András se apropiă prea tare de cureaua roții, care i-a prins haina. Vîzînd primejdia mamă-sa grăbi într'ajutor, dar și pe ea o prinse cureaua, și roata îi frînsese și îi ucise pe amîndoi. La vederea cadavrelor, nefericitul tată fu lovit de gută și muri pe dată.

Loc deschis. *)

Dări de seamă și mulțumite publice.

Aranjându-se în comuna Racovița în 13 Februarie n. o „petrecere cu joc“ în favorul bisericii gr.-cat. din loc, această petrecere a avut un rezultat material de 10 fl. 80 cr. Spesele fiind de 10 fl. 27 cr., rezultă deci un venit curat de 57 cr. care sumă s'a și înmănuat curatoratului numitei biserici, — cea-ce prin aceasta s'aduce la cunoștința celor ni-teresați.

Suprasolviri au incurs dela următorii Domni: Valeriu Florian preot în Racovița 80 cr. Latzkó, șef de gară 70 cr. Teodor Coman, paroch în Veștem 50 cr. Ioan Stoica, învățător în Sebeșul inf. 50 cr. Toma Doican, paroch în Sebeșul inf. 20 cr. Ioan Stoica pantofar în Avrig 20 și xy 10 cr.; cărora li-se aduc pe această cale călduroase mulțumiri.

Racovița, 15 Febr. 1897.

Comitetul arangiator.

Ana, soția lui Ioan Z. Raicu, a dăruit pe seama sf. biserici gr.-cat. din Ghișasa-de-sus, protopopiatul Sibiului, pe sîrbătoarea Nașterii Domnului o măsăriță de cip-ă, cu care a împodobit prestolul, în preț de 5 fl., Ioana soția lui Zozim Gerciu o masă de bunbac în preț de 2 fl., Maria soția domnului not.-cerc. Ioan Bela și Maria soția lui Ioan Ilea au împodobit foarte frumos tetrapodul femeilor, în preț de 5 fl., Teodor Z. Herciu a donat un prapor roșu în preț de 13 fl., Ioan Irod și soția sa Raveca au donat un epitrafir de mătăasă vînată în preț de 10 fl. Ioana soția lui Toader Baba a donat o măsăriță de lână — roșie în preț de 3 fl.

Drept aceea li-se aduce mulțumită caldă și pe calea aceasta susnumiților dăruitori, Domnul Dumnezeu să le țină sănătatea și să le lunghească firul vieții.

Ghișasa-de-sus, la 1 Februarie 1897.

Valeriu Stoian, preot gr.-cat.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Mai nou.

La încheierea foii a sosit din Atena vestea, că incredințații puterilor europene au dat guvernului Greciei nota comună, în care garantează autonomia Cretei, sub stăpînirea Sultanului și cer, ca trupele și năile grecești să se retragă din Creta și de pe apele din giurul ei, în vreme de 6 zile.

Asupra măsurilor, ce ar fi să se iee față de Grecia, dacă aceasta nu va da ascultare provocării, puterile nu sînt încă înțelese.

R Î S.

Io-l îmbrac.

Un Român vîzî într'una din zile un purdelaș gol ca napul, jucându-se în țîrînd.

— Al cui e băiatul ăsta? întrebă el pe un Țigan, ce sta întins pe pajiște cu burta la soare.

— Io-l îmbrac, — răspunde ciocriul cu mândrie.

Com. de Ioan Cercega,
lucrător la calea ferată în Reșița.

Copilul și ogarul.

Un copil orfan locuia la unchiul seu, care era foarte sgîrcit.

Într'o zi merge cu unchiul seu la un prietin, care avea un ogar. Copilul nu vîzuse pînă atunci ogari și crezînd, că acela e așa slab, fiindcă nu prea căpeta de mîncare zise cu milă: Serman dobitoc, trebuie că și pe tine te ține unchiul tîu, că ești așa de slab.

Păcălit.

Un țeran român, ducea calare pe un mîgariu, un sac de bucate la moard.

— Unde mergeți voi doi? îl întrebă un Ungur batjocoritor.

— Dapoi pe aici pe lângă al treilea, răspunde Românul isteț.

POSTA REDACȚIEI.

P. M. în Steierl. Nu mai avem, decât Manual de stupărit de I. Costin, care e bun. Prețul 65 cr.

I. P. preot în A. Ny. f. În curînd vom publica statutele „Reuniunii de temperanță“ din Babța, întărite de ministru.

I. B. în Cetea. Lucrarea trimisă prin O. așa cum e, nu se poate publica. Vom trimite-o.

Șeitineanul. Cu privire la glume, vei primi în curînd răspuns.

I. C. în Reșița. „Gluma“ se publică acum. Balada în numărul viitor. Mulțumite.

Abonent 5437. (L. r.) Tocmai este lipsă de calfe la „Concordia“. În privința aceasta, adresează-te acolo. — Masline și pescării se află la „Concordia“ și la I. Bidu, în Brașov (Kotzenmarkt). — Pentru degerătură trebuie să mergi la doctor. — Dicționar român-german se află dat acum la tipar.

A. Cr. abon. Dicționar maghiar-român se află încă știm, la librăria W. Krafft în Sibiu. Prețul 1 fl. 50 cr.

I. M., student în Arad. Fii atent când se publică stipendii pentru studenți dela fundațiunea Gojdu, dela „Asociațiune“ etc. și competează. Numai așa poți căpeta.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu.
Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 27 Februarie n.

Budapesta: 79 55 36 69 61

Tragerea din 3 Martie n.

Sibiu: 9 83 60 86 75

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 24 Februarie: Abrud, Ciuc-Carțfalău,

Miercuri, 26 Februarie: Zlatna.

26—27 Februarie: Odorheiuul-săcuesc (3 zile premergătoare tirg de vite).

Joi, 27 Februarie: Hodod, Mediaș.

Vineri, 28 Februarie: Alma-Kerék, Cluj, Harasztkerék, Capolnașolahfatéu, Sân-Paul (Sajó-Szt-Pál).

Călimdarul săptămânii.

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele
	Dum. lăsat. de brănză gl. 8 sft. 8	rês.	ap.
Dum.	23 S. M. Policarp	7 Toma Ap.	6 26 5 34
Luni	24 † Afl. cap. S. Ioan B.	8 Ioan Bogos	6 26 5 36
Marti	25 Păr. Tarasie Arch.	9 Francisca	6 22 5 38
Merc.	26 Păr. Porfirie EPisc.	10 40 Mucen.	6 20 5 39
Joi	27 Păr. Proc. Decap.	11 Heraclie	6 18 5 41
Vineri	28 Cuv. Păr. Vasilie	12 Grigorie	6 16 5 43
Sâmb.	1 Martie Cuv. M. Teodot	13 Eufrosia	6 14 5 46

Sămânță de trifoiu roșu,

garantat liber de „Torțal“ (mătășă), ce crește în trifoiu și luțernă.

La cumpărare de nu mai puțin ca 100 chlg. deodată, se dă cu prețuri moderate.

Carol F. Jickeli în Sibiu.

[818] 2—4

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucatea
bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (de la 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.

Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la terminul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandei.

[862] 6—38

Direcțiunea institutului.

„SOMEȘANA“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Dej.

Înființată în 1890.

Capital social: 100.000 fl. — Fond de rezervă: 24.000 fl.

Activele institutului: 45.000 fl. — Circulația anului 1896: 5.000.000 fl.

Primește depuneri spre fructificare după care solvește:

a) 5% interese după depuneri nestabile și sub fl. 200.

b) 5½% interese după depuneri nestabile și sub fl. 500.

c) 6% interese după toate depunerile făcute de biserici, școli, corporațiuni culturale și după acelea depuneri stabile ale singuraticilor, cari sînt peste fl. 500.

Darea de interese după depuneri o solvește institutul separat.

Depuneri stabile se consideră acelea, cari cel puțin 6 luni se fructifică la institut.

Depuneri până la fl. 500, pe lângă prezentarea libelului se pot ridica imediat.

Depuneri se pot face și pe cale postală.

[554] 6—10

Direcțiunea.

Reparaturi în grabă, bine și ieftin.

Andrei Török

Fabrică de mașini agricole în Sibiu

recomandă stimaților domni economi fabricatele sale bine cunoscute în țeară și străinătate și de multe-ori premiate.

Tot felul de **pluguri** — pentru mersul ușor și bun al plugurilor mele dau garanță — **mașină de tăiat** de ale lui Haerling și în deosebite mărimi, **teascouri** pentru stoarcerea oleiului, mustului de struguri și de poame, toate de un sistem probat ca bun, **virtej** (găpel) pentru câte 1—4 cai, **mașine de imblăt** (trierat) de mână, cu virtej, și cu vapori, mașini pentru alegerea grâului în 4 deosebite mărimi, mașină pentru desfacerea **oucuruzului**, **moară pentru păsat**, **pumpe** pentru afunzimi până la 20 metri, **mașini de sămănat** și triere, grape și altele:

Mai departe eu port neguțatorie de fer cu un mare magazin de nicoavele, foi, mașini pentru șiroafe și pentru găurirea ferului, tinichea (pleu) pentru coperișe, șindile, apoi tot felul de alte instrumente și unele de lipsă făurarilor și lăcătarilor, toate de cea mai bună calitate. [814] 6—26

Întemeiată la anul 1857

Prețuri ieftine, serviciu solid.

Prețuri ieftine, serviciu solid.

Lista prețurilor ilustrată, gratis și franco.

Ioan N. Bidu în Braşov,
Tirgul Straelor (Kotzenmarkt) Nr. 25.

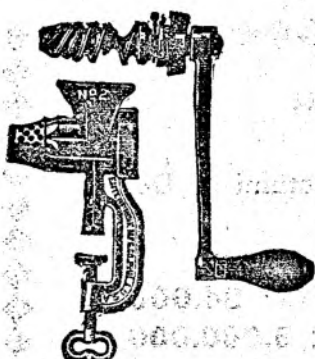
Mare măgăzin
de tot felul de pescărie,
icre roşi tescuite, masline, stafide, smochine, roşcove şi lână.

Pentru preţuri a se adresa de dreptul.
Comandele, — în măsură mică şi mare —
se împlinesc cu punctualitate.
[536] 3-6

CAROL F. JICKELI, SIBIU,

[2827] 13 — recomandă:

maşina de măcinat carnea
galvanisată argintiu.

Constă numai din două părţi, părţile de întregire nu sânt trebuincioase.

Părţile tăietoare se ascut de sine la întrebuinţare.

Vinele se prelucră tot așa de mărunt ca carnea şi fără osteneală mare. Curăţirea maşinii urmează cu totul de sine, prin aruncarea unei bucăţi de pâne în lăuntru.

Se capetă în patru mărimi:

	Nr. 2	4	6	8
macină pro minută	1/2	1	2	3
Preţul fl.	3.40	4.60	5.60	7.90

Fabricatele mele

sunt în genere recunoscute de bune şi ieftine!

Remontoir-nikel fl. 3.50; remontoir-argint ⁸⁰⁰/₁₀₀₀ fl. —; remontoir-anker Spiral-Brequet 15 bucăţi, fl. 10. —; 16 bucăţi, 1 cutioară, calpac de sticlă fl. 12. —. Orologiu deşteptător, anker, luminător, calitatea primă fl. 1.70. Regulator de tras odată pe zi fl. 5.75. Regulator de tras odată în 10 zile fl. 8.50. Catalog ilustrat de oroloage, lanţuri de oroloage, regulatoare, obiecte de aur şi argint, până la cea mai fină sortă se trimite franco şi gratis.

Ce nu convine, se schimbă sau se restituie preţul. [2252] 4-10

Eug. Karecker, fabrică de oroloage.

46. Bregenz (lângă lacul Boden).

Garanţă de doi ani.

„Tipografia”, societate pe acţ. în Sibiu.

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silaşi,

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24x32 cm. se trimite francat pentru 25 cr.

Librăria „Tipografiei”, soc. pe acţiuni.

Pentru „Tipografia”, societate pe acţiuni: V. H. Dressmandt.

„BRĂDETUL”,
INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII, SOCIETATE PE ACŢII ÎN ORLAT.

Convocare.

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii „BRĂDETUL”, societate pe acţii, se invită conform §-lui 19 din statutele societăţii la a

III-a adunare generală ordinară,

care se va ţine în Orlat, la 11 Martie nou a. c. înainte de amezi, în edificiul şcolii pe lângă următorul

Program:

1. Raportul direcţiunii despre rezultatul anului de gestiune 1896 şi propunerile acestuia.
2. Raportul comitetului de supraveghere şi propunerile acestuia.
3. Decisiune asupra compturilor anuale şi asupra împărţirii profitului curat.
4. Fixarea marcelor de prezenţă pe anul viitor.
5. Exmiterea alor 2 acţionari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
6. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

Domnii acţionari, cari în sensul §-lui 21 din statutele societăţii, doresc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotenţi, sânt poftiţi a-şi depune acţiile şi eventualele documente de plenipotenţă la cassa institutului, cel mult până la 11 Martie n. a. c. la 9 oare înainte de amezi.

Orlat, 14 Februarie 1897.

Direcţiunea.

[874] 1-1

Contul bilanţului cu finea anului 1896.

Active:		cor.	fil.	Pasive:		cor.	fil.
Cassa în număr		4443	85	Capital social 500 acţiuni à 50 cor.		25000	—
Împrumuturi pe obligaţiuni		135434	27	Depuneri spre fructificare		114814	58
Cambii escomptate		15248	52	Fondul de rezervă		2396	02
Debitori		690	52	Creditori		7600	—
Spese de fondare	cor. 300.—			Dividendă neridicată		67	28
20% amortisare	” 100.—	200	—	Interese transitoare pe 1897		975	78
Mobilier	” 395.32			Profit curat		6001	94
10% amortisare	” 39.53						
Amortisare din mobilier	” 74	60					
Efecte	” 408	—					
		156855	55			156855	55

Contul profitului şi perderilor cu finea anului 1896.

Eşite:		cor.	fil.	Întrate:		cor.	fil.
Interese după depuneri spre fructificare		4916	69	Interese dela împrumut. şi escompt		9908	99
Interese de reescompt		36	06	Interese de întârziere		102	71
Spese de cancelarie		656	60	Provisiuni		2483	05
Contribuţiuni directe şi comunale		577	53	Competinţă		137	60
Amortis. din spese de fond. cor. 100.—				După mobile		20	—
Amortisare din mobilier	” 39.53	139	53				
Profit curat		6001	94				
		12652	35			12652	35

Orlat, la 31 Decembrie 1896.

Dr. George Prunaş m. p., Alex. Dregan m. p., Dion. P. Decei m. p., Lud. Pesamosca m. p.,
preşedinte, cassar, secretar-contr., comptabil.
Ioan Manta m. p., Dionisiu Aaron m. p., Ioan Popescu m. p.,
membru în direct., membru în direct., membru în direct.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat bilanţul present, precum şi contul profitului şi al perderilor şi le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele principale şi auxiliare.

Orlat, 13 Februarie 1897.

Dr. Stroia m. p., Ioan Ivan m. p., Valeriu Arseniu m. p.,
preş.

Împrumuturi de bani pe amortisare.

Împrumuturi ieftine fără de a plăti capitalul osebit de camătă cu

4%, 4 1/2% şi 5%

pe averi cu întabulare se exoperează.

Datorii cu camătă mai mare

se convertesc, iute şi exact pe lângă plăţirea în bani gata de

Institutul de credit hipotecar

prin agentul ei: [759] 2-5

Szücs F. Vilmos,

Arad, strada Széchenyi nr. 1, (vis-à-vis de palatul Neumann.)